

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2007**Proba scrisă la MATEMATICĂ
PROBA D*****Varianta 025***

Profilul: Filiera Teoretică: sp.: matematică-informatică, Filiera Vocatională, profil Militar, Specializarea: specializarea matematică-informatică

◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu. Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

La toate subiectele se cer rezolvări cu soluții complete**SUBIECTUL I (20p)**

- (4p) a) Să se determine $a \in \mathbf{R}$ știind că punctul $A(1,-2)$ este situat pe cercul de ecuație $x^2 + y^2 - a = 0$.
- (4p) b) Să se scrie ecuația unei drepte paralele cu dreapta de ecuație $x = 4$.
- (4p) c) Să se calculeze $\cos \frac{\pi}{4} + \sin \frac{\pi}{4}$.
- (4p) d) Să se calculeze modulul numărului complex $z = \sqrt{2} - \sqrt{2} \cdot i$.
- (2p) e) Să se calculeze $\sin A$ dacă în triunghiul ABC avem $BC = 2$, $AB = 4$ și $m(\hat{C}) = 30^\circ$.
- (2p) f) Să se calculeze aria triunghiului ABC în care $BC = 2$, $AB = 4$ și $m(\hat{B}) = 30^\circ$.

SUBIECTUL II (30p)**1.**

- (3p) a) Să se determine simetricul elementului $\hat{3}$ în grupul $(\mathbf{Z}_8, +)$.
- (3p) b) Să se determine $a \in (0, \infty)$ pentru care $\log_3 2 + \log_3 a = 1$.
- (3p) c) Să se determine $b \in \mathbf{R}$ pentru care $9^b = 27$.
- (3p) d) Să se calculeze câte numere de 2 cifre scrise în baza 10 au numai cifre impare.
- (3p) e) Să se calculeze probabilitatea să alegem un nastur alb dacă avem 3 nasturi albi și 5 nasturi negri.

2. Se consideră funcția $f : (0, \infty) \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = \ln x$.

- (3p) a) Să se calculeze $f'(1)$.
- (3p) b) Să se scrie ecuația tangentei la graficul funcției f în punctul $x_0 = 1$.
- (3p) c) Să se calculeze $\lim_{n \rightarrow \infty} (f(n+1) - f(n))$.
- (3p) d) Să se calculeze $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{f(x)}{x}$
- (3p) e) Să se calculeze $\int_1^e \frac{f(x)}{x} dx$

SUBIECTUL III (20p)

Se consideră mulțimea $G = \left\{ \begin{pmatrix} a & b \\ -b & a \end{pmatrix} \mid a, b \in \mathbf{R} \right\}$ și matricele $A_n = \begin{pmatrix} n^2 & 1 \\ -1 & n^2 \end{pmatrix}$, $\forall n \in \mathbf{N}^*$.

- (4p) a) Să se verifice că $A_n \in G$, $\forall n \in \mathbf{N}^*$.
 (4p) b) Să se arate că $A \cdot B \in G$, $\forall A, B \in G$.
 (4p) c) Să se calculeze determinantul și rangul matricei A_{2007} .
 (2p) d) Utilizând metoda inducției matematice, să se arate că $A_1 \cdot A_2 \cdot \dots \cdot A_n \in G$, $\forall n \in \mathbf{N}^*$.

$$\text{Notăm } \begin{pmatrix} x_n & y_n \\ -y_n & x_n \end{pmatrix} = A_1 \cdot A_2 \cdot \dots \cdot A_n, \quad \forall n \in \mathbf{N}^*.$$

- (2p) e) Să se arate că $x_1 = 1$ și $y_1 = 1$.
 (2p) f) Să se verifice relațiile $x_{n+1} = (n+1)^2 x_n - y_n$ și $y_{n+1} = (n+1)^2 y_n + x_n$, $\forall n \in \mathbf{N}^*$.
 (2p) g) Să se arate că $x_n > 0$ și $y_n > 0$, $\forall n \in \mathbf{N}^*$.

SUBIECTUL IV (20p)

Se consideră $p \in (0, \infty)$ fixat și sirul $(a_n)_{n \geq 1}$, $a_n = 1 + \frac{(-1)^1}{p+1} + \frac{(-1)^2}{2p+1} + \dots + \frac{(-1)^n}{np+1}$, $\forall n \in \mathbf{N}^*$.

- (4p) a) Să se verifice că $\frac{1}{1-a} = 1 + a + \dots + a^n + \frac{a^{n+1}}{1-a}$, $\forall n \in \mathbf{N}$ și $\forall a \in \mathbf{R} \setminus \{1\}$.
 (4p) b) Să se deducă relația $\frac{1}{1+x^p} = 1 - x^p + x^{2p} - \dots + (-1)^n x^{np} + (-1)^{n+1} \frac{x^{(n+1)p}}{1+x^p}$, $\forall x \in [0,1], \forall n \in \mathbf{N}$.
 (4p) c) Să se arate că $0 \leq \frac{x^{(n+1)p}}{1+x^p} \leq x^{(n+1)p}$, $\forall x \in [0,1], \forall n \in \mathbf{N}^*$.
 (2p) d) Să se arate că $\lim_{n \rightarrow \infty} \int_0^1 \frac{x^{(n+1)p}}{1+x^p} dx = 0$.
 (2p) e) Să se arate că $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = \int_0^1 \frac{1}{1+x^p} dx$.
 (2p) f) Să se arate că $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 - \frac{1}{3} + \frac{1}{5} - \dots + (-1)^n \frac{1}{2n+1} \right) = \frac{\pi}{4}$.
 (2p) g) Să se arate că $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{1}{1 \cdot 2} - \frac{1}{3 \cdot 4} + \frac{1}{5 \cdot 6} - \dots + (-1)^n \frac{1}{(2n+1)(2n+2)} \right) = \frac{\pi}{4} - \frac{\ln 2}{2}$

Varianta 025**Subiectul I**

- a) $a = 5$. b) $x = 1$. c) $\sqrt{2}$. d) $|z| = 2$. e) $\sin(\hat{A}) = \frac{1}{4}$.
f) $A_{\Delta ABC} = 2$.

Subiectul II

1. a) $\hat{5}$. b) $\frac{3}{2}$. c) $\frac{3}{2}$. d) 25. e) $\frac{3}{8}$.
2. a) 1. b) $y = x - 1$. c) 0. d) 0. e) $\frac{1}{2}$.

Subiectul III

a) Calcul direct. b) Calcul direct. c) $\det A_{2007} = 2007^4 + 1 \neq 0 \Rightarrow \text{rang } A_{2007} = 2$.

d) Se tine cont de punctul b) si de faptul ca $A_n \in G, \forall n \geq 1$.

e) $A_1 = \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ -1 & 1 \end{pmatrix}$.

f) $A_{n+1} = \begin{pmatrix} x_{n+1} & y_{n+1} \\ -y_{n+1} & x_{n+1} \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} x_n & y_n \\ -y_n & x_n \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} (n+1)^2 & 1 \\ -1 & (n+1)^2 \end{pmatrix}$ de unde rezulta concluzia.

g) Scriem A_k sub forma $A_k = \sqrt{k^4 + 1} \begin{pmatrix} \cos t_k & \sin t_k \\ -\sin t_k & \cos t_k \end{pmatrix}$, cu $t_k = \arctg \frac{1}{k^2}, k \geq 1$ si avem

$$x_n = a_n \cdot \cos(t_1 + t_2 + \dots + t_n), y_n = a_n \cdot \sin(t_1 + t_2 + \dots + t_n) \text{ unde } a_n = \prod_{k=1}^n \sqrt{k^4 + 1} > 0$$

$$\text{Avem } 0 < t_1 + t_2 + \dots + t_n = \sum_{k=1}^n \arctg \frac{1}{k^2} < \sum_{k=1}^n \arctg \frac{k - (k-1)}{k(k-1)+1} = \sum_{k=1}^n (\arctg k - \arctg(k-1)) = \\ = \arctg n < \frac{\pi}{2}. \text{ Rezulta } x_n > 0, y_n > 0.$$

g) Solutia a II-a: Demonstram propozitia $P(n)$: $\forall n \in \mathbb{N}^*, x_n \geq \frac{y_n}{n} > 0$.

Pentru $n = 1$, din punctul e) rezulta ca $P(1)$ este evident adevarata.

Fie $k \in \mathbb{N}^*$. Presupunem ca $x_k \geq \frac{y_k}{k} > 0$ si demonstram ca $x_{k+1} \geq \frac{y_{k+1}}{k+1} > 0$.

Din punctul f) si din ipoteza de inducție rezulta: $y_{k+1} = (k+1)^2 y_k + x_k > 0 \quad (1)$

$$x_{k+1} \geq \frac{y_{k+1}}{k+1} \stackrel{f}{\Leftrightarrow} (k+1)^2 x_k - y_k \geq (k+1)y_k + \frac{1}{k+1} \cdot x_k \Leftrightarrow \frac{k^3 + 3k^2 + 3k}{k+1} x_k \geq (k+2)y_k \\ \Leftrightarrow x_k \geq \frac{k^2 + 3k + 2}{k^3 + 3k^2 + 3k} \cdot y_k \quad (2)$$

Din ipoteza de inducție, avem $x_k \geq \frac{y_k}{k}$.

Demonstrăm că $\frac{y_k}{k} \geq \frac{k^2 + 3k + 2}{k^3 + 3k^2 + 3k} \cdot y_k \stackrel{y_k > 0}{\Leftrightarrow} k^3 + 3k^2 + 3k \geq k \cdot (k^2 + 3k + 2)$, adevărat.

Așadar, avem $x_k \geq \frac{y_k}{k} \geq \frac{k^2 + 3k + 2}{k^3 + 3k^2 + 3k} \cdot y_k$, deci relația (2) este adevărată.

Obținem că $x_{k+1} \geq \frac{y_{k+1}}{k+1} \stackrel{(1)}{>} 0$ și din principiul întâi de inducție rezultă concluzia.

Subiectul IV

a) Avem $1 + a + \dots + a^n = \frac{1 - a^{n+1}}{1 - a}$, fiind suma termenilor unei progresii geometrice.

b) Înlocuim pe a cu $-x^p$ în egalitatea de la punctul a).

c) Evident.

d) Integrăm inegalitatea de la punctul c) pe intervalul $[0,1]$ și aplicăm criteriul cleștelui.

e) Integrăm pe intervalul $[0,1]$ egalitatea de la punctul b) și obținem

$$\int_0^1 \frac{1}{1+x^2} dx = a_n + (-1)^{n+1} \int_0^1 \frac{x^{(n+1)p}}{1+x^p} dx. \text{ Aplicând acum punctul d) rezultă concluzia cerută.}$$

f) Luăm $p = 2$ și pe baza lui e) avem $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = \int_0^1 \frac{1}{1+x^2} dx = \frac{\pi}{4}$.

g) $\frac{1}{k(k+1)} = \frac{1}{k} - \frac{1}{k+1}$. Pentru $p=1$ se integrează inegalitatea de la punctul b) pe intervalul $[0,1]$ și se tine seama de punctul f) rezultând

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{1}{1 \cdot 2} - \frac{1}{3 \cdot 4} + \frac{1}{5 \cdot 6} - \dots + (-1)^n \frac{1}{(2n+1)(2n+2)} \right) = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 - \frac{1}{3} + \frac{1}{5} - \dots + (-1)^n \frac{1}{2n+1} \right) -$$

$$-\frac{1}{2} \lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 - \frac{1}{2} + \frac{1}{3} - \dots + (-1)^n \frac{1}{n+1} \right) = \frac{\pi}{4} - \frac{1}{2} \int_0^1 \frac{1}{1+x} dx = \frac{\pi}{4} - \frac{\ln 2}{2}.$$

.